Zřícenina hradu Trosky

Kraj: Liberecký
Okres: Semily
GPS souřadnice: 50.516599N, 15.230473E
Adresa URL: www.hrad-trosky.eu

Malebná zřícenina hradu Trosky se tyčí na dvou izolovaných čedičových sopouších necelé 3 km jihozápadně od Rovenska pod Troskami. Zřícenina Trosky je nezaměnitelnou dominantou Českého ráje a symbolem celé oblasti. Objekt je chráněn jako národní kulturní památka.
Založení hradu Trosky spadá až do pozdního středověku – přibližně mezi roky 1380 až 1390, kdy majitel zdejšího panství Čeněk z Vartemberka využil přirozené obranné vlastnosti čedičových skal. Na hřebenu mezi oběma vrcholy založil vnitřní hrad s obytnými paláci a na vrcholu obou skal pak nechal vybudovat obranné, ale zároveň obytné věže. Na nižším, nazývaném pro jeho rozložitější vzhled Baba, stávala šestiboká dvoupatrová stavba, přístupná z paláce ze severní strany. Na vyšším a štíhlejším vrcholu nazývaném Panna stával palác obdélníkový, původně třípatrový, v jehož prostoru byla prý i hradní kaple.
Výrazné výškové uspořádání staveb (relativní převýšení Panny oproti prvnímu nádvoří cca 57 m, Baby cca 47 m) umožnilo vybudovat systém obrany v nedostupnosti a dokonalém kruhovém přehledu vnitřního hradu, jeho svahů i dalekého okolí.
Čeněk z Vartemberka pocházel z mocného rodu severočeských Markvarticů, jejichž majetek tehdy sahal od pohraničních hvozdů až po Jičín. Ke konci svého života se zadlužil tak, že roku 1394 musel své panství Nový Bydžov a Trosky postoupit králi Václavu IV., svému největšímu věřiteli. Ten hrad po čtyřech letech prodává mocnému rodu Bergovců, který na Troskách hospodařil až do roku 1455, kdy poslední z rodu Jan pansví prodal Janu Zajíci z Hasenburka, majiteli nedaleké Kosti. V této době byl hrad plně funkční, obýván a sloužil jako mocná pevnost a nikdy nebyl vojensky dobyt.
Za držení hradu Janem Zajícem ztrácí tento postupně na své důležitosti. Panstvo pobývá spíše na Kosti a hlavně pohodlné Hrubé Skále. Roku 1497 přešly Trosky do majetku Šelmberků, roku 1524 Bibrštejnů, 1551 Lobkoviců až je roku 1559 kupuje Jindřich ze Smiřic. Sláva hradu v této době definitivně končí.
Za třicetileté války byl majitelem panství Albrecht z Valdštejna a i po jeho zavraždění r. 1634 zůstávají Trosky v majetku rodu a to až do r. 1821. Tehdy hrad získal nový majitel – Jan Lexa z Aehrenthalu. Ten je typickým představitelem nově nastupující zbohatlické generace podnikatelů. Kupuje nejen celé panství s Troskami, Hrubou Skálou a Valdštejnem, ale i šlechtické tituly hraběte a rytíře. Ovlivněn romantismem této doby zachraňuje mnohé památky na svém panství, opravuje je i upravuje, někdy však bohužel méně citlivě. Z této doby pochází na Troskách vybudovaná vyhlídková věž, postavená z materiálu zbořené čelní stěny obytných paláců a sklepení. Velkolepě plánovaná stavba však zůstala nedokončena, přerušena předčasnou smrtí stavitele. Ale i tak mnozí básníci, malíři a romantici, okouzleni vzniklou vyhlídkou v širý kraj, učinili torzo hradu nesmrtelným.
Roku 1925 přechází hrad do vlastnictví Československého státu, v jehož majetku zůstává až do dnešních dnů. První větší opravy v této době provádí Klub českých turistů (30. léta), ale ke skutečně odborným a rozsáhlým zabezpečovacím pracím a údržbě hradu dochází až v několika

posledních desetiletí za správy hradu Státním památkovým ústavem v Pardubicích. V letech 1999–2000 se vybudováním impozantního schodiště na Babu uzavřela další etapa oprav a rekonstrukcí.

Hrad není rozdělen do prohlídkových okruhů. Po zaplacení vstupného má návštěvník přístup do celého hradu.

Informace o návštěvní době zde.
Ceny vstupného zde.
Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav